

УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ НОРМ У СФЕРІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

4 серпня 2020 року у рамках заходів, спрямованих на удосконалення законодавчого забезпечення розвитку реального сектору економіки, Інститутом законодавства Верховної Ради України проведено круглий стіл на тему: «Удосконалення законодавчих норм у сфері енергетичної безпеки України».

Відкриваючи засідання, в.о. директора Інституту Дмитро Хруст відзначив важливість реалізації проголошених в Указі Президента України В. О. Зеленського «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 грудня 2019 року «Про невідкладні заходи щодо забезпечення енергетичної безпеки»» положень, зокрема внесення Кабінетом Міністрів України на розгляд Верховної Ради України законопроектів, які передбачають заходи щодо нарощування обсягів видобутку природного газу, нафти, сланцевого газу, газу (метану) вугільних родовищ; створення мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів з урахуванням вимог Європейського Союзу щодо створення й підтримки таких запасів; нової редакції Кодексу України про надра. Неабияке значення у цьому зв'язку має проведення наукового аналізу та відповідного удосконалення наявних нормативно-законодавчих актів, програмних документів щодо забезпечення належного рівня енергетичної безпеки нашої держави.

Модератор круглого столу – головний науковий співробітник Інституту законодавства, д.е.н. Валерій Сергієнко наголосив, що Енергетична безпека є ключовим фактором розвитку економіки будь-якої держави, запорукою забезпечення нормальних умов існування громадян. Гарантує енергетичну безпеку держави паливно-енергетичний комплекс (ПЕК). Надійність функціонування ПЕК, захист від несприятливих політичних і економічних умов (внутрішніх та зовнішніх), наслідків природних та техногенних катастроф може бути забезпечено лише за умов розвиненого національного законодавства, яке базується на досягненнях міжнародного права. Вимоги до якості та безпеки енергопостачання постійно зростають, а отже – і до нормативно-правового регулювання функціонування ПЕК, що вимагає перегляду механізмів забезпечення енергетичної безпеки на новій законодавчій базі і нових принципах управління в енергетиці, кращого планування й координування діяльності органів влади.

Головний науковий співробітник Інституту законодавства, к.т.н. Олександр Матвійчук виступив із доповіддю, в якій зосередив увагу на відсутності системності законодавства у сфері енергетичної безпеки України, обумовленої, перш за все, секторальним характером його створення і розвитку, що ускладнює вирішення питань енергетичної безпеки України. На його переконання, необхідна розробка рамкового Закону про енергетичну безпеку, який би, зокрема, передбачав повноваження та умови

функціонування єдиного центру прийняття рішень і його відповідальність, особливості підпорядкування ключових суб'єктів господарської діяльності енергетичної сфери, а також державно-приватного партнерства з визначенням конкретних зобов'язань з боку господарюючих суб'єктів недержавної форми власності щодо забезпечення належного рівня енергетичної безпеки, запровадження необхідної багаторівневої системи кіберзахисту енергетичних об'єктів України тощо. Доцільно також провести інкорпорацію та кодифікацію енергетичного законодавства України.

У своєму виступі завідувач відділу енергетичної та техногенної безпеки Національного інституту стратегічних досліджень, доктор наук з державного управління, професор Олександр Суходоля докладно зупинився на проблемах визначення сфери регулювання енергетичної безпеки і законодавчому забезпеченні та механізмах управління у сфері енергетичної безпеки України; появі нових викликів перед паливно-енергетичним комплексом і загроз його сталому функціонуванню. Поряд із цим доповідач відзначив, що подальше зростання ролі ІТ-технологій обумовлює виключне значення, якого набуває кібербезпека для запевнення безпеки та стійкості функціонування енергетики.

У своєму виступі заступник директора з наукової роботи Інституту досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва Національної академії наук України, доктор економічних наук, професор В'ячеслав Соловійов наголосив на необхідності створення законодавчих умов щодо зацікавленості приватних учасників енергетичних ринків у реалізації загальносуспільних інтересів, визначених засадами державної енергетичної політики.

Головний консультант Інституту законодавства Андрій Лапінський вважає за доцільне розробити Енергетичний кодекс з метою створення практичних умов щодо забезпечення функціонування повноцінного енергетичного ринку для побутових споживачів.

В обговоренні питань удосконалення законодавчих норм у сфері енергетичної безпеки України також взяли участь співробітники наукових установ України: Іван Дахно, Ірина Андрушко та інші.

Сформульовані за результатами круглого столу пропозиції увійдуть до науково-практичного збірника.